

Фат Даріна Вадимівна,

курсант четвертого курсу ФПФОДР

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Коваленко Андрій Васильович,

кандидат юридичних наук, доцент,

завідувач кафедри цивільного права та процесу

Дніпропетровського державного університету

внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ІНСТИТУТУ ШЛЮБНОГО ДОГОВОРУ

Проблема шлюбного договору є актуальною темою для нашого життя, тому що саме за його допомогою розв'язується низка особистих майнових взаємин між особами, які перебувають у шлюбі.

Як недостатньо досліджений для сімейного законодавства України правовий інститут шлюбний договір потребує детального аналізу. Це стосується визначення його суті та змісту, вивчення предмета шлюбного договору. Важливе значення мають порядок і умови укладення шлюбного договору.

Серед вчених, які досліджували аспекти даної проблеми, доцільно виокремити таких вчених, як О.А. Явора, І.В. Жилінкова, Т.О. Ариванюк, В.С. Гопанчук, З.В. Ромовська.

Поняття шлюбного договору трактують по різному В. Жилшкова, розглядає шлюбний договір, як угоду осіб, які подали заяву про реєстрацію шлюбу або членів подружжя про встановлення майнових прав і обов'язку в подружжя, зв'язаних заключенням шлюбу, його існування або припинення [1, с. 65].

У свою чергу С.І. Фурса та С.Я. Фурса, які розглядають шлюбний договір як певну особливу двосторонню угоду, яка має специфічний матеріальний зміст [2, с. 76].

В.С. Гопанчук, вважає, що це угода осіб (подружжя) про вирішення спірних питань життя Сім'ї [3, с. 113].

Проаналізувавши думку В. Антошкіна, можна визначити, що шлюбний договір має комплексний характер і може одночасно включати умови, які становлять зміст окремих видів договорів (умови щодо правового режиму їх майна, умови про надання взаємного утримання та умови, що стосуються утримання дитини). Також це вид договорів, предметом якого є майбутнє майно, тобто майно, що буде придбане сторонами в майбутньому [4, с. 78].

Досліджуючи інститут шлюбного договору, потрібно виокремити деякі аспекти, які потрібно враховувати при його укладенні.

По-перше, нотаріус повинен з'ясувати чи розуміють учасники договору значення своїх дій та наслідки їх здійснення. Учасникам договору потрібна письмова згода їх батьків або піклувальників, засвідчена нотаріусом, якщо серед осіб, які укладають шлюбний договір, одна чи обидва є неповнолітні особи, вони ще не одружені, а тільки збираються взяти шлюб.. Якщо неповнолітній особі судом не буде надано право на шлюб, то укладений та посвідчений у нотаріальному порядку шлюбний договір, навіть за згодою батьків, не набере чинності [5, с. 33].

При цьому згода батьків чи піклувальників на укладення та посвідчення неповнолітньою особою в нотаріуса шлюбного договору до реєстрації шлюбу за ст. 92 СК може мати просту письмову форму, або може бути безпосередньо висловлена нотаріусу, коли батьки чи піклувальники особисто з'являються до

нього.

Шлюбний договір не може бути підписаний представниками сторін або за дорученням за ч. 4 ст. 62 ЦК, оскільки він, як правочин майнового характеру, нерозривно пов'язаний з особою його учасника [6, с. 8].

По –друге, учасникам договору потрібен дозвіл органу опіки та піклування якщо предметом шлюбного договору, що укладається неповнолітньою особою, яка не має повного обсягу дієздатності, є транспортні засоби або нерухоме майно (крім згоди батьків дитини).

По –третє, шлюбний договір може укладатись у присутності свідків, про що потрібно зробити відповідний запис у тексті угоди, потім свідки ставлять особистий підпис у шлюбному договорі [7, с. 61].

При укладенні шлюбного договору важливим є його зміст, який формується самими сторонами. Сторони в шлюбному договорі можуть визначити, правовий режим майна, порядок користування житлом та право на утримання.

На думку І.В. Жилінкової шлюбним договором можуть бути визначені майнові права та обов'язки подружжя як батьків. Хоча закон не деталізує це положення, можна припустити, що подружжя може в шлюбному договорі встановити порядок надання дитині утримання, форму такого утримання, визначити питання, пов'язані з наданням коштів на догляд за дитиною тощо [8, с. 100].

Слід зазначити, що СК України встановлені обмеження щодо змісту шлюбного договору. Так, шлюбний договір не може:

- регулювати особисті відносини подружжя, а також особисті відносини між ними та дітьми (так, не може бути включено до шлюбного договору щось на зразок «через зраду, пияцтво»), бо законом не врегульована таких відносин у, то не передбачається санкцій за їх порушення;
- ставили одного з подружжя в надзвичайно невихідне матеріальне становище [9, с. 195];
- передавали у власність одному з подружжя нерухоме майно та інше майно, право на яке підлягає державній реєстрації
- зменшувати обсяг прав дитини, які встановлені СК України, тобто батьки не вправі укласти шлюбний договір, за яким дитина буде позбавлена права на отримання майна у власність [5, с. 33].

О.А. Явор, стверджує, що в шлюбному контракті поряд з традиційними особистими відносинами знаходять закріплення умови щодо віросповідання, мови, якою будуть спілкуватися члени сім'ї, виховання дітей, завчасне надання майбутній дитині відповідного прізвища та імені [10, с. 11]. Ця позиція може бути визнана такою, що суперечить чинному законодавству України.

Якщо шлюбний договір не містить положень про порядок внесення змін до нього, то подружжя може змінити положення договору за взаємною згодою шляхом укладення угоди, яка підлягає нотаріальному посвідченню. У односторонньому порядку зміна умов шлюбного договору не допускається. Проте якщо згоди не досягнуто, то шлюбний договір на вимогу одного з подружжя за рішенням суду може бути змінений, якщо цього вимагають його інтереси, інтереси дітей [11, с. 12].

Проаналізувавши дану тему, підведемо підсумки, шлюбний договір відносно новий інститут він має певні особливості та потребує подальшого дослідження. Шлюбний договір виступає способом врегулювання майнових відносин між подружжям. Стосовно особливостей шлюбного договору вони полягають як у порядку його укладення, так і в його змісті. Зокрема, вони проявляються в тому, що: укладення шлюбного договору є правом, а не

обов'язком; умови шлюбного договору не можуть ставити одного з подружжя в надзвичайно не зручне матеріальне становище, а також не можуть обмежувати подружжя як власника в праві щодо розпорядження належним йому нерухомим чи рухомим майном.

Бібліографічні посилання:

1. Жилшкова І. Розвиток шетитуту шлюбного договору / І. Жилшкова // Вюник АкадемП правових наук Украши. - 2010. - №1,- С. 60-76.
2. МаломужО. Шлюбний договір /О. Маломуж// Право Укра!ни. -2005. - № 1. -С. 70-78.
3. Гопанчук В.С. Законодавство Укра!ни про шлюб та Сім'ю : моногр. / Гопанчук В.С. - К.: Видавництво «Наукова думка», 1998. - 213 с.
4. Антошина В. Договірне регулювання вщносин з надання утримання МІЖ подружжям (колитым подружжям) / В. Антошина // Право Украши. -2011.- №11.-С. 76-89.
5. РозгонО. Укпадання шлюбного договору за С|мейним кодексом УкраТни/О. Розгон//Юридический вестник.-2008,-№ 4.-С. 30-38
6. Галиця О. Шлюбний договір / О. Галиця // Юридична газета. - 2009. - 15 вересня. - № 37,- С. 6-9.
7. Ариванюк Т. До питання про укладення угод за участю подружжя / Т. Ариванюк // Право Украши. - 2011. -№9,- С. 59-67.
8. Жилшкова І. Шлюбний контракт : чинне законодавство та перспективи його розвитку / І. Жилшкова // Право Украши. - 2000. - № 6.-С. 100-110.
9. Бориславська М.В. Загальна характеристика договірного регулювання Сімейних правовідносин / М.В. Бориславська // Науков! прац|.-2007.-Т. 69. - Вип. 56.-С. 190-198.
10. Явор О. А. Функцп шлюбного контракту в сімейному праві УкраТни : автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; Сімейне право; міжнародне приватне право» / О. А. Явор. -Харив, 1996. -23 с.
11. Жилинкова І. Система имущественных договоров супругов / И. Жилинкова // Нотар!атдля вас. - 2007. -№11.-С.10-17.

Біденчук Тетяна Миколаївна,
курсант другого курсу ФПФПКП
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:

Круглова Ольга Олександрівна,
кандидат юридичних наук, доцент,
старший викладач кафедри цивільного права
та процесу Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ПИТАННЯ ЩОДО МОЖЛИВОСТІ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ
ПУБЛІЧНОГО ПРАВА ВЧИНЯТИ ПРАВОЧИНИ З
НЕМАТЕРІАЛЬНИМИ БЛАГАМИ**

На сьогодні, дуже цікавим питанням постало здійснення правочинів юридичною особою, а саме можливість її вчиняти правочини з нематеріальними благами (наприклад - честь, гідність і т.д.). Юридичні особи публічного права створюються, як правило, для здійснення спеціальних публічних функцій, не зумовлених їх участю у цивільному обороті